



BECERİ EKSİKLİĞİ MESELESİ NASIL ÇÖZÜLÜR: PAKİSTAN ÖRNEĞİ

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün verilerine (2020) göre küresel genç işsizliğin (15-24 yaş) dünya genelindeki oranı %13,6'dır. Eğitimi ya da mesleki eğitimi olmayan işsiz gençlerin sayısı artmaya devam etmektedir. Bu, genç neslin bir iş bulabilmesi ve ülke ekonomisi için üretken olabilmesi için eğitime ve ilgili becerilerin geliştirilmesine erişiminin olması gerektiği anlamına gelir. Gençlerin iş hayatlarına başlama arzusu ve isteklerine rağmen, işverenler, çalışma potansiyeli bulunan adaylardaki tecrübe eksikliği nedeniyle iş pozisyonlarını doldurmakta zorluk çekmektedir.

Manpower Group (2020), dünya genelinde 80'den fazla ülkede yarım milyon şirket ile her yıl "Beceri Eksikliği Raporu" hazırlamaktadır. Bu raporda, insan kaynakları yöneticileri, dünya çapında büyüyen beceri sıkıntısının, incelenen ülkelerin sadece %18'inde görülmediğini ifade etmiştir. Ekonomik büyümeyi olumsuz etkileyen önemli sayıda işsiz gence sahip olmak, nitelikli adayların istihdamı, uzun vadeli ekonomik kalkınma perspektifinde tehdit edici bir konu haline gelmektedir. İşverenlerin, uygun işçi istihdam ederken karşılaştıkları ve beceri eksikliği olarak tanımlanan olgu, gençlerin iş piyasasına girişinde önemli bir bariyer olması sebebiyle daha fazla ilgi gerektirmektedir. Deloitte (2018) raporuna göre ABD'nin imalat sanayinde doldurulmayan pozisyon sayısı, sadece 2018 yılında 2,4 milyona ulaşmış durumda. Sonuç olarak yeni politikaların belirlenmesi ve işverenlerin ve çalışanların desteklenmesi suretiyle yetenek eksikliği meselesi üzerine eğilmek önem arz etmektedir.

Diğer gelişmekte olan ekonomiler gibi, Pakistan da, gençlerini artan bir beceri boşluğu sorununa acilen hazırlamak zorundadır. Dünyanın en kalabalık beşinci ülkesi olan Pakistan'ın, nüfusunun %64'ü, 30 yaşın altı, %29'u ise 15-29 arası yaş grubundan oluşmaktadır. Dünya Bankası raporlarına (2020b) göre 15-24 arası yaş grubundaki işsizlik oranı %8,54'tür. Eğitimsizlik ya da niteliksiz eğitim sistemi, gençlere, becerilerini işlerine yansıtma imkanı vermemektedir. Pakistan İstatistik Bürosu verileri (2018), gençlerin %80'inin

düşük düzeyde bir eğitime sahip olduklarını ve herhangi bir işe başlayabilecek becerilerden eksik olduğunu gösterdi.

Şirketlerin ihtiyaçları ile işverenlerin bu ihtiyaçları karşılayabilme becerisi arasındaki uçurum ya da nitelik boşluğu, gençlerin ülkenin istihdamını artırmak ve işverenlerin işgücü ihtiyaçlarını karşılamak için becerilerini tazelemelerini, becerilerini geliştirmelerini ve yeni beceriler öğrenmelerini gerektirir. 22 Ocak 2020'de Dünya Ekonomik Forumu (2020a), 2030 yılına kadar dünyanın dört bir yanındaki insanlara daha iyi eğitim, yeni beceriler ve daha iyi çalışma fırsatları sunma girişimi olan Yeniden Beceri Kazandırma Devrimi'ni (Reskilling Revolution) başlattı. Bu girişim, Dördüncü Sanayi Devrimi'nin yeniliklerinin yaratacağı yetenek eksikliklerini gidermek için ihtiyaç duyulan vasıflı işgücünü işverenlere sağlamak için tasarlandı. Teknoloji ve internet dünyanın ve geleceğin şeklini değiştirdiğinden, insanların yeni rollere uygun beceriler geliştirebilmeleri de önemli bir hale geldi. Coursera Inc., LinkedIn ve diğer kuruluşların yardımıyla, Yeniden Beceri Kazandırma Devrimi dünya çapında 250 milyon kişiye ulaşan bir platform oluşturacak. Ayrıca, Yeniden Beceri Kazandırma Devrimi'ne rağmen, Dünya Ekonomik Forumu (2020b), beceri boşluğu ile yerel duruma dayalı planlar geliştirmek için kamu ve özel sektör işbirliğinde eğitim ve öğretim fırsatları yaratarak Beceri Açığının Hızını Kapatma platformunu kurdu. Böylece Pakistan hükümeti, teknolojik değişimlere ayak uydurarak ve vasıflı işçilere olan talebi artırarak genç Pakistanlılar'a rehberlik edecek "Parwaaz"ı başlatmak için Dünya Ekonomik Forumu ile işbirliği yaptı.

Urduca'da "yükselen" veya "uçuş" anlamına gelen Parwaaz girişimi, yetenek eksikliklerini doldurarak kamu ve özel sektörü bir araya getiren yeni bir yaklaşımı benimsemektedir. Pakistan hükümeti, bilgi ve iletişim teknolojisi, finansal hizmetler, tekstil, konaklama, perakende satış ve hizmetler, üretim ve hafif mühendislik, tarım ve hayvancılık gibi altı öncelikli sektör belirlemiştir. Pencap Beceri Geliştirme Fonu, şirketlerin artan ihtiyaçları

ile ilgili olarak işgücü piyasasını değerlendirmek için en büyük 42 işverene işbirliği içinde çalışmaktadır. Parwaaz girişiminde yer alan şirketler, finansal ve fon desteği, eğitim tesisi ve kurs desteği sağlamaktadır. Sunulan kurslar piyasa ihtiyaçlarına göre standardize edildiğinden insanlar, altı sektörden birinde ilgili roller için geçerli becerileri kazanmaktadır. Örneğin, Parwaaz'ın 200 genci, veri analisti ve BT uzmanı olmaya hazırlayan bir Finansal Hizmetler Kuluçka Merkezi bulunmaktadır. Genel olarak, belirlenen bu altı sektördeki departmanlar, 1,55 milyondan fazla eğitim fırsatı sunarak 1,1 milyondan fazla kişinin yeni becerilerle başarıyla mezun olmasını sağlamıştır. Hükümet, büyük sanayi aktörleriyle yakın işbirliği içinde çalışarak, hedeflenen sektörlere olan talebi artırmakta ve kilit ihracat sektörlerindeki potansiyel işçiler için eğitim ve kurslar sağlamaya odaklanmaktadır. Örneğin, otomotiv yedek parça sanayinin, alet, montaj ve sac üretimi talebini karşılamak için 50.000 kişilik iş pozisyonu açığı bulunmaktadır. Bilgi ve iletişim teknolojisi sektörüne gelince, Parwaaz programı robotik, elektronik, e-ticaret ve yapay zekâ alanlarında istihdam edilen insanların bilgilerini geliştirmek ve yükseltmek için eğitim imkanı sunmaktadır. Sonuçta, hükümet-özel sektör işbirliği ile Pakistan, beceri boşluğu sorununu çözme yolunda parlak bir geleceğe sahiptir.

İşverenlerin ve insan kaynakları yöneticilerinin çalışmaları ve raporları, vasıflı işçi arzı konusunun, işgücü ve bir bütün olarak ekonomi üzerinde güçlü bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Vasıfsız gençler, işsizliğin artması ve ekonomik performansın azalması gibi hükümetler için bir kısım yeni zorlukların ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Pakistan gibi devletler, kamu ve özel sektör işbirliğinde eğitim ve kurslar sağlayarak eğitim ve beceri düzeyini yükseltmek için gerekli programları ve mekanizmaları oluşturmaktadır. Bu nedenle, beceri eksikliği ve genç işsizlik gibi sorunlarla karşı karşıya kalan ülkeler için en iyi yolun, yerel verilerin işi ve yerel işletmelerin ihtiyaçları doğrultusunda bölgesel stratejiler geliştirmek olduğu söylenebilir.

Politika, Dış İlişkiler ve Güvenlik

- Kazakistan Cumhurbaşkanı Kasım Comart Tokayev, Kolektif Güvenlik Anlaşması Örgütü'nün (KGAÖ) Kolektif Güvenlik Konseyi oturumuna video konferans yoluyla katıldı. Cumhurbaşkanı Tokayev, barışı güçlendirmek için devletler arası etkileşim mekanizması olarak KGAÖ'nün rolünü vurguladı. KGAÖ liderleri, uluslararası ve bölgesel güvenlik, terörle mücadelede uygulamalı tedbirler, uyuturucu kaçakçılığı ve siber güvenlik alanında alınması gereken ortak önlemleri görüştiler. Zirvenin ardından üye ülkeler 15 belgeyi onayladı (Kazinform, 02.12.2020).
- Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov açıklamasında, Rusya'nın, Türkiye'nin Kuzey Atlantik Anlaşması Örgütü (NATO) üyeliğini işbirliğinin öndeki bir engel olarak görmediğini ifade etti. Lavrov, çıkarlar doğrultusunda bazı ufak farklılıkların olmasının kaçınılmaz olduğunu, ancak ülkelerin çıkarlar dengesini sağlayabileceğini belirtti. Örneğin, Rusya ve Türkiye'nin Libya'da farklı bir yaklaşıma sahip olmasına rağmen, Suriye'deki krizi çözmek için İran'la birlikte Astana formatını oluşturduklar. Her durumda Moskova ve Ankara'nın iletişim kanalları bulmayı başardığını dile getirdi (TASS, 05.12.2020).
- Türkmenistan Dışişleri Bakanı Raşit Meredov, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) Bakanlar Kurulu toplantısına video konferans yoluyla katıldı. Toplantıda katılımcılar, demokrasi, hukukun üstünlüğü ve bireysel özgürlükleri koruma konusunda ortak çalışma planlarını görüştiler. Bakan Meredov konuşmasında, ülkesinin AGİT'le devam eden insan hakları alanında işbirliğine duyduğu takdiri dile getirmenin yanı sıra daha demokratik ve barışçıl Avrupa-Atlantik ve Avrasya bölgelerinin oluşturulmasını savunmaya devam edeceklerini bildirdi (Azernews, 04.12.2020).
- Kırgızistan Dışişleri Bakanı Ruslan Kazakbaev, Birleşmiş Milletler Orta Asya İnsan Hakları Yüksek Komiserliği Ofisi Bölge Temsilcisi Richard Komenda ile bir toplantı yaptı. Taraflar yaklaşmakta olan anayasa reformunu görüşerek Kırgızistan Anayasası taslağının, kapsamlı bir şekilde halkın katılımıyla gerçekleştirilmesi konusunun gerekliliğini vurguladılar. Taraflar ayrıca insan hakları ve özgürlükler alanındaki tüm ilgi çekici konularda aktif bir diyalog sürdürmenin öneme dikkat çektiler (En.kabar.kg, 05.12.2020).
- Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Ukrayna Başbakanı Denis Şmigal'ı Ankara'da kabul etti. Taraflar, ticaret, ulaştırma, enerji ve askeri işbirliği gibi iki ülkeyi ilgilendiren çeşitli konuları görüştiler. İki ülke arasındaki ikili ilişkilerin gündeminde yer alan en önemli konulardan biri de Serbest Ticaret Anlaşması müzakerelerinin tamamlanması oldu. Taraflar, ikili ticaret hacminin ikiye katlanarak yılda 10 milyar dolara çıkarılmasını planlamaktadır (Qha.com.ua, 30.12.2020).
- Şanghay İşbirliği Örgütü (ŞİÖ) Üye Devletleri Hükümet Başkanları Konseyi'nin 19. Toplantısı çevrimiçi olarak düzenlendi. Katılımcılar, COVID-19 salgınının olumsuz etkilerinin üstesinden gelmeyi amaçlayan ortak eylemlere de dâhil olmak üzere, çeşitli alanlarda ŞİÖ üye devletleri arasındaki işbirliğini derinleştirecek önlemleri ele aldı. Toplantının ardından katılımcılar ortak bir bildiri ile 2021-2025 ŞİÖ Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Programı'nın uygulanmasına yönelik bir planı kabul etti (Astanatimes.com, 02.12.2020).

Ekonomi, Finans ve Enerji

- Geçtiğimiz günlerde Kazakistan Tarım Bakanı Saparhan Omarov hükümet oturumuna katılarak sektördeki dijitalleşme sürecinin hasat miktarının artmasına önemli katkı sağladığını ve ülke çiftçilerinin son hasadında %10'luk bir artış yaşandığını kaydetti. Omarov açıklamasında, tarım sektörünün 16 unsurunun finansman otomasyonunun %100'e ulaştığını ifade etti. Ayrıca, dijital teknolojiler sayesinde maliyetlerin düştüğünü ve çiftçilerin bütçelerinden %5-10 oranında tasarruf etmelerini sağladığını dile getirdi (Kazinform, 02.12.2020).
- Rusya Doğrudan Yatırım Fonu ve Kazakistan Sağlık Bakanlığı, etkinliği %91'i aşan Rus Sputnik V aşısının tescilli, üretimi ve dağıtımını için işbirliği anlaşması imzaladı. Kazakistan'ın onayının ardından Rusya, en az 2 milyon doz aşısı üretimi için teknoloji aktarımı ile malzeme tedarik edecek. Aşının üretiminin yerleştirilmesi lojistik maliyetlerini düşürecektir. 50'den fazla ülke 1.2 milyar doz Sputnik V siparişi etmiştir (TASS, 04.12.2020).
- Beyaz Rusya'nın Taşken Büyükelçiliği verilerine göre, 2020 yılının ilk 10 ayında, iki ülke arasındaki ticaret geçen yılın aynı dönemine göre %2.2 artarak 195 milyon dolara ulaştı. Beyaz Rusya 160.7 milyon dolar değerinde ürün ihraç ederken, Özbekistan'dan yaptığı ithalat 34.3 milyon dolar olarak gerçekleşti. Beyaz Rusya, ihracatında, 300 farklı ürün çeşitliliğine sahip iken, Özbekistan'ın ihracatında ağırlık pamuk, taze sebze, kavun ve kiraz gibi tarımsal ürünlerden oluşmaktadır (BelTA, 02.12.2020).
- Avrupa Komisyonu, Özbekistan'a "Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi artı" (GSP+) statüsü verdi. Bu, ülkenin Avrupa pazarına ihracat yaparken tek taraflı tarife tercihlerini kullanmasına izin vermektedir. Sonuç olarak Özbekistan'ın Avrupa Birliği'ne (AB) ihraç edebileceği ürün sayısı 6200'e çıkacaktır. Farklı tahminlere göre GSP+ sistemi tekstil ürünlerinin, ilk aşamada 60 milyon dolardan 300 milyon dolara, 2025'e kadar ise 1.2 milyar dolara ulaşması beklenmektedir (Kabar, 05.12.2020).
- Büyüme eğilimi içerisinde olan Azerbaycan'ın altın ihracatı, 2020'nin ilk 10 aylık döneminde 158.7 milyon dolara ulaştı. Bu rakam geçen yılın aynı dönemine göre %11.6 oranında daha yüksek gerçekleşti. Raporlanan dönemde, iki ana altın madenciliği şirketine biri olan Azer Gold, ihracatını %25.5 oranında artırarak 88.2 milyon dolarlık altın tedarik etti. 2020 yılında altının, petrol dışı ürünler ihracat listesinde ikinci sırada yer alması dikkat çekmektedir (AzerNews, 03.12.2020).
- İran, yeni bir Herat-Khaf demiryolu ile Afganistan'a ürün ihraç etmeye başladı. Güzergah üzerindeki olası sorunları tespit etmek için 500 ton çimentodan oluşan ilk sevkiyat, deneme amaçlı Afganistan'a ulaştırıldı. İran, Nisan 2007'de başlayan demiryolunun inşasına yardımcı olmak için 75 milyon dolar tahsis etti. Tahminlere göre yük trafiğinin, yılda yaklaşık 2 milyon tona, yolcu taşıma kapasitesinin de 321 bine ulaşması beklenmektedir (Caspian News, 05.12.2020).

Toplum ve Kültür

- Türk Konseyi Genel Sekreteri Bağdat Amreyev, Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSO) Avrupa Bölge Direktörü Hans Henri P. Kluge ile bir araya gelerek, kuruluşların sağlık ve işbirliği için birleşik bir eylem planı oluşturma çalışmalarını değerlendirdi. İki günlük istişareler sırasında, tüm Türk Konseyi Üye Devletleri'nin DSÖ temsilcileri, ülke düzeyinde birlikte çalışmanın yollarının belirlenmesi için sunumlarını yaptılar. İki kuruluş, eylem planını sonuçlandırarak üye devletler arasında bilgi ve tecrübe paylaşımının desteklenmesi konusunda anlaşta (Euro.who.int, 04.12.2020).
- İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı (İGGT) üçüncü Genel Kurul toplantısı, çevrimiçi olarak Ankara'da gerçekleştirildi. Toplantı gündemi, "İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) Bölgesinde Gıda Güvenliğinin Sürdürülebilir Gelişimi" olarak belirlendi. İİT ülkelerinden toplamda 170'ten fazla davetlinin katıldığı etkinlikte, katılımcılar gıda güvenliği konusunda görüş alışverişinde bulunarak İGGT'nin üçüncü Genel Kurulu'nun tüm kararlarını kabul ettiler (Astanatimes.com, 04.12.2020).
- Türkmenistan Kültür Bakanlığı, Aşabat'ta "Kuşt Depti Uluslararası Flash Mob" etkinliğini çevrimiçi olarak gerçekleştirdi. Etkinliğe Türkiye, Azerbaycan, Özbekistan, Kazakistan, Kırgızistan, Başkurdistan, Tataristan, Saha (Yakutistan), Kabardey-Balkar ve Moldova'nın Gagavuz bölgesi gibi Türkçe konuşan ülke ve bölgelerden sanatçılar katıldı. TÜRK-SOY'un desteğiyle düzenlenen etkinlikte 2017 yılında İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası listesinde yer alan Kuşt Depti dans performansı gerçekleştirildi (Centralasia.news, 04.12.2020).
- Türkmen yetkililer Afganistan'ın Faryab vilayetindeki Akın köyünde yeni bir cami açtı. 500 kişilik ibadethane insani yardım kapsamında inşa edildi. Caminin açılışına Türkmen yetkililerden oluşan bir heyet katıldı. Ayrıca aynı gün, Türkmenistan'dan ilaç, gıda, tekstil ürünleri ve ev eşyalarının üretilen yeni bir insani yardım sevkiyatı Afganistan'ın Faryab ve Jauzdan vilayetlerine ulaştı (Centralasia.news, 05.12.2020).
- Yönetmenliğini Aziz Zairov ve Muhammed Mamrbekov'un üstlendiği "Kız ve Deniz" adlı Kazak filmi Cannes'da düzenlenen İpek Yolu Film Ödülleri'nde "En İyi Sosyal Drama" ödülünü kazandı. "Kız ve Deniz", Engelli Çocuk Aileleri Derneği'nden (EÇAD) Dınara Şaripova'nın hayatındaki olaylara dayanmaktadır. Cannes'daki İpek Yolu Film Ödülleri'ndeki film gösterimleri dünyanın her yerinden bağımsız film yapımcılarına açıktır (Avesta-news.kz, 02.12.2020).
- Çinli bilim adamları Aral Denizi yakınındaki bir bakım tesisinde tuza dayanıklı bitkilerin 20 türünü yetiştirdiler. Tesisde Kırmızı kaz ayağı, yabani ispanak ve suada salsa gibi bitkilerin, sadece iyi bir şekilde büyümekle kalmayıp, aynı zamanda toprağın tuzluluk düzeyinin azaltılmasına katkı sağladığı kanıtlandı. Çölleşme karşıtı bu teknolojinin, Aral Denizi'nin kurumuş kıyılarına "yeşil bir bariyer" görevi görmesine, bölgenin ekolojik restorasyonuna, çölleşmenin önlenmesine ve kontrolüne katkıda bulunması beklenmektedir (News.cgtn.com, 06.12.2020).